

ENAKOPRAVNOST

NEODVIŠEN DNEVNIK SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene Daily in Ohio — Best Advertising Medium

FOR DEFENSE BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

VOLUME XXV. — LETO XXV. CLEVELAND, OHIO, SATURDAY (SOBOTA), JANUARY 10, 1942. ŠTEVILKA (NUMBER) 8

JAPONCI SO TORPEDIRALI AMER. TOVORNI PARNIK

Ameriška podmornica pa je skoro prav pred Tokijem pogreznila neki japonski parnik.

ČUDOVITA REŠITEV MOSTVA AMERIŠKEGA PARNIKA

WASHINGTON, 9. januarja. — Mornariški departament naznanja, da je večeraj neki japonski bombnik napadel in pogreznil v vodovju Holandske Vzhodne Indije ameriški parnik Ruth Alexander, ki je imel 8,135 ton rastorline. Od 143 mož posadke je bil eden ubit, štirje pa ranjeni; vsi ostali so se izkrcali v nekem holandskem vzhodno-indijskem pristanišču. Pogreznitev japonskega parnika Medtem pa naznanja službeni japonski radio, da je bil v bližini Tokia, ob japonski obali, izgubljen po neki podmornici japonski parnik Unkai Maru, kar pomeni, da so ameriške podmornice na delu v japonskih vodih, kjer vračajo napade japonskih podmornic v bližini San Franciscoa, kateri napadi so se primerili kmalu po napovedi ameriškega admirala.

To, kar doživljajo Nemci sedaj v Rusiji, ni še nič v primeri s tem, kar bodo še doživeli

Na rusko fronto prihajajo nove, izborna oborožene in tople oblečene ruske armade, nakar bo pričela Rusija na celi črti totalno ofenzivo. — Nemška oblega Leningrada in Sevastopola končana. — Nemci priznavajo, da je položaj "ekstremno resen in resnično kritičen."

LONDON, 9. januarja. — Oblega Sevastopola je bila z današnjim dnem končana, dočim je vrgel Stalin nove armade v ofenzivo na celotni ruski fronti, da se vrže Nemce popolnoma iz Rusije.

Ko bo nova ofenziva v svojem polnem razmahu, se bodo deli udarci, ki jih je doslej zalagala ruska armada Nemcem, prava otroška igračka z onimi, ki Nemce še čakajo.

Prva faza bojev v Rusiji končana Poročila iz Stockholma naznanjajo, da je prva faza ruskih zimskih operacij, to je sejanje protinapadov v pripravljenosti, ki jo je izvedla ruska armada, zdaj končana. Zda prihajajo na fronto ogromne nove ruske armade, ki so izborna oborožene in tople oblečene, ki bodo plačile po umikajočih se Nemcih.

Težave generalisima Schickel-gruberja Rusi, nameravajo zapoditi Nemce v beg od enega konca fronte do drugega ne dajo jim asa za počitek ali zakopanje v zemljo, kjer bi mogle prezimiti in izmučene nemške armade, ako da si njihov generalismus Hitler ne bo mogel izposojevati noštv pri tem ali onem arnadmennem zboru ter ga premeščati k drugim zborom, ki so porabni za pomoči.

Prvi se izmika iz rok nacistom Na Krimu se izkrcavajo vedno nove in sveže ruske čete, dom prireajo ruske čete, ki so vrgle doslej oblegan garnizir v Sevastopolu, izpadne napade na Nemece, ki se ne morejo

•ZANIMIV ZEMLEJEVID

V oknu našega urada vidite zanimiv zemljevid Slovenije, ki ga je izborno narisal Mr. John Kaučič. Zemljevid predstavlja minimalne meje, ki morajo biti priznane po vojni Sloveniji v okviru jugoslovanske države. Zahteve po mejah, ki jih predstavlja ta zemljevid, niso niti izdaleka pretirane, ker predstavlja samo ozemlje, ki je bilo od pamtveka naseljeno po naših ljudeh.

Nemško vojaštvo odhaja iz Jugoslavije v Rusijo

Nacisti zamenjujejo v Jugoslaviji madžarske in bolgarske čete, ki bodo skrbale za "red" v državi.

BERN, Švica, 9. januarja. — Iz Rima se poroča, da je v teku velikopotezno premeščanje nemških čet v Jugoslaviji, kjer bo, na podlagi pravkar sklenjenega sporazuma med Nemčijo na eni, in Malžarsko in Bolgarijo na drugi strani, madžarsko in bolgarsko vojaštvo nadomestilo nemške čete, ki bodo odšle na rusko bojišča. Poročila naznanjajo, da bo odšel iz dežele tudi velik del italijanskih garnizij, katero vojaštvo bo tudi premeščeno na rusko fronto.

ANKARA, Turčija, 9. januarja. — Avtorizirani krogi naznanjajo, da so Nemci zadnje čase silno pospešili delo sestavljanja podmornic, ki so bile poslane iz Nemčije v posameznih delih po železnici v razna bolgarska pristanišča ob Črnem morju.

Odhod slovenske bolničarke s štabom bolnišnice

Petdeset zdravnikov Lakeside bolnišnice odpotuje nocoj z bolničarkami v vojaško službo.

Zdravniški in bolničarski štab slavne Lakeside bolnišnice bo odpotoval danes na jug. Vojni departament je odredil 50 zdravnikov in bolnišnic, da imajo odpotovati nocoj popolnoma v Fort Jackson, S. C. v vojaške lazarete.

Med zdravniki in bolničarkami, ki bodo nocoj odpotovali, je tudi Miss Julia Mramor, glavna bolničarka klinike in hčerka Mr. in Mrs. Frank Mramor, 1523 E. 173rd St., ki bo sledila v armada svojima dvema bratoma, ki sta že v nji. Eden teh je v Camp Shelby, Miss., drugi pa v Peterson Field, N. J. Oba brata bosta morala posledje izkazovati svoji sestri vojaško spoštovanje, kajti vsi člani zdravniškega štaba, moški in ženske, imajo minimalni čin drugega poročnika.

Naši slovenski bolničarki, kakor tudi njenima bratoma, želimo vso srečo v službi za svojo domovino, spoštovanje pa za služita tudi njihova roditelja, Mr. in Mrs. Frank Mramor.

Bolan na domu Pod zdravniško oskrbo se nahaja bolan na svojem domu, John Pirc, 6305 Glass Ave.

Humoristične kepenikijade pustinjske vojne

Dvajset angleških "vojnih ujetnikov" je privedlo v angleški tabor 250 italijanskih "vojnih ujetnikov."

United Press poroča, da se je dvajset neoboroženih angleških letalcev, katerih hidroplan je bil sestreljen iz zraka nad Sredozemskim morjem, izkrcalo na libijskem ozemlju, katerega so imele v oblasti čete osišč. Tamkaj so zadel Angleži na italijansko patruljo, nakar se je začelo med njimi prerekanje, kateri so prav za prav vojni ujetniki: ali Angleži ali Italijani. Čigavo je prav za prav ozemlje? Kapitan sestreljenega angleškega hidroplana je celo stavil z vodnikom italijanske patrulje, da je ozemlje, na katerem stojijo, v angleški oblasti in da nimajo Italijani nobene pravice, hoditi po njem. — Poročilo United Pressa navaja, da je ta incident izmed najbizarnjših in humorističnih incidentov pustinjske vojne.

Zamotana zadeva Celotna zadeva je bila sledeča: Ker je bilo angleško letalo sestreljeno v bližini obale, se je letalec posrečilo, priplavati do brega na severovzhodni libijski obali, kjer so zadel na patruljo dvajsetih Italijanov, ki so bili na potu v Barco. Kakor rečeno, je med Angleži in Italijani nastalo prerekanje, ali se nahajajo Angleži na italijanskem ozemlju ali je morda narobe. Angleški kapitan je vztrajal pri svojem, da so Italijani na ozemlju, ki ga kontrolirajo Angleži.

Pohodi sem in tja Angleži so se napotili nato z Italijani, ki so bili oboroženi, v Barco. Toda naslednje jutro je poveljatelj italijanski major priznal, da je morda ozemlje vendarle kontrolirano po Angležih in da so Italijani predaleč zašli, zato je odredil, da se dovoli Angležem odhod in sicer brez straže in spremstva. Medpotno nabiranje ujetnikov Na potu proti vzhodu in proti angleškim črtam, pa so Angleži zopet zadel na Italijane in sicer zdaj petdeset po številu, ki so nemudoma oddali Angležem svoje orožje, ne da bi v svoji gorečnosti opazili, v kakšnem položaju se nahajajo Angleži. Kmalu nato se je tem Italijanom pridružila nadaljna skupina petdesetih mož, ki so se prav tak vdali, zatem še nadaljne, tako da so privedli Angleži s seboj, ko so dosegli svoje črte, 150 mož.

JOE LOUIS ŠE VEDNO ŠAMPIJON

NEW YORK, 9. januarja. — Nocoj se je vršila tukaj tekma za svetovno šampionstvo v boksu, katere prebitek je bil namenjen dobrodelnemu skladu za ameriško mornarico. Proti šampionu, zamorcu Joe Louisu je nastopil Buddy Bear iz Kalifornije, katerega pa je Joe Louis že v prvi rundi trikrat zbil na tla ter mu zadal knock-out udarec. Joe Louis je torej še vedno šampion.

Seja

Seja članov društva Cerkniško jezero št. 59 S. D. Z. se vrši v četrtek 15. januarja v navadnih prostorih Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Člani so valjeni, da se seje udeležijo. Brali se bodo letni računi. — Tajnica.

GILBERT-SULLIVAN FESTIVAL V HANNA GLEDALIŠČU

V ponedeljek 12. januarja se prične v Hanna gledališču vrsta predstav, katere prireja Gilbert and Sullivan Opera Company pod upravo znane gledališke organizacije Messrs. Shubert. Ta družba je bila organizirana za izrecnim namenom, da prireja glasbena dela britskih mojstrov Gilberta in Sullivana, ki sta neprekosljiva na polju komične opere.

Prvi angažma skupine, ki bo prihodnji teden gostovala v Hanna gledališču, je bil v oktobru v mestu Boston. Bil je tako uspešen, da sedaj gledališki podjetniki širom Zed. držav kar tekmujejo, kateri bo preje zagural njeno gostovanje. Milton Krantz, ravnatelj Hanna gledališča, je uspel, da je zagural nastop Gilbert and Sullivan Opera Company v Clevelandu nesporedno po njenem angažmaju v Filadelfiji.

V predstavah, ki bodo podane, bodo peli in igrali odlični umetniki, ki so znani ljubiteljem komične opere širom Amerike. Pod taktirko Richarda bodo nastopali: Robert Pitkin, Burnside-a in Louisa Krolla John Hendricks, Betram Peacock, Florence Ames, Morton Bowe, Kathleen in Mary Roche in Helen Lanvin. Operni zbor sestoji iz 60 izbranih moških in ženskih glasov.

Celotni repertoar operne družbe vsebuje naslednje komične opere: "Pinafore," "The Pirates of Penzance," "The Mikado," "Iolanthe," in "Trial by Jury."

DRŽAVNI DEPARTMENT OBVEŠČEN O ZAROTI NEMŠKIH GENERALOV

Povod nezadovoljstvu in zaroti so dali boji v Rusiji, kjer se je zasnova kampanja temeljito izjalovila.

RAZKOL MED VOJAŠKIM POVELJSTVOM IN NACIJSKO STRANKO

(Specialno poročilo N.Y.T.) * WASHINGTON, 9. januarja. — Vojni departament v Washingtonu je prejel oficijelno poročilo, ki naznanja o gladi in boleznih med nemškim vojaštvom na ruski fronti ter o zaroti nemških višjih častnikov, da se strmolavi Hitlerja in njegove pajdaše. Ogronne nemške izgube Poročilo, ki temelji na informacijah, ki so jih zbrali agentje zavezniških inteligenčnih služb v notranjosti Rusije, Nemčije in Francije, naznanja, da je bilo v Rusiji do 1. decembra ubitih ali pogrešanih 1,250,000 nemških vojakov in 25,000 častnikov. V teh številkah pa niso vključeni oni Nemci, ki so bili ranjeni ali ujeti.

Poleg teh izgub na moštvo, naznanja poročilo, je bilo v Rusiji razbitih in uničenih dvanaest oklopnih ali pancer divizij izmed dva in dvajsetih. Pomanjkanje in silen mraz Te ogromne izgube so bile zadane z neprestanimi ruskimi protinapadi nemški armadi, ki se bori v mrazu pod ničlo brez vsakih primernih zaklonišč in mnogokrat tudi brez živil. Nemške komunikacijske črte, ki so v dobrem vremenu zadovoljivo delovale, so tekom tega zimskega umika čisto popolnoma odpovedale, česar posledica sta bila glad in bolezen.

Influenca med vojaštvom Vojnemu departamentu je nadalje službeno sporočeno, da so bile nemške divizije na severu zelo prizadete tudi radi influence, ki je izbruhnila med nemškim vojaštvom, tako da je v nekaterih edinicah obolelo za to boleznijo do 50 odstotkov vojakov. Ta situacija je bila še nadalje komplicirana zaradi izgub velikega števila nemških zdravnikov, ki jih zdaj nadomeščujejo zdravniki iz Litve, Letve in Estonije. Kljub temu nadomestila pa je stvar komplicirana tudi po dejstvu, da je veliko pomanjkanje kloroforma, morfija in opija ter vseh drugih omamili.

Prepad med generali in politiki Ti činitelji so privedli do globokega prepada med voditelji nacijske stranke in skupino nemških generalov, ki so izjavili že 15. oktobra, da so nemške izgube na ruski fronti tako težke, da je treba vojaške operacije ali popolnoma ustaviti ali pa vsaj odložiti.

Načrti nemške komande Osebe, ki imajo zveze z nemškim vrhovnim poveljstvom, so izjavile informantom, da je bil načrt nemškega vrhovnega poveljstva sledeč: Do 1. novembra zavzetje Leningrada, Moskve, Rostova in drugih ruskih mest, v katerih bi nemška armada prezimila. Ko pa sta trdovratni ruski odpor in politika požgane zemlje preprečila nemško napredovanje, radi česar so

ostale nemške armade brez zimskih zaklonišč, so nemški generali priporočili izpremembo načrtov. Hitler pa je zahteval, da se z (zauje na 3. str.)

Jan Masaryk govori jutri v Music Hall

Jutri ob 2:30 popoldne se bo vršil v Music Hall (Public Auditorium) javen shod, o katerem smo v našem listu že parkrat poročali. Glavni govornik na tem shodu bo Jan Masaryk, član češkoslovaške vlade v Londonu. Današnji "Plain Dealer" objavlja v tej zvezi uredniški članek, ki pokazuje, kako velik ugled uživa Jan Masaryk v ameriški javnosti. Omenjeni članek pravi med drugim: "Zunanji minister, ki nastopa kot preprost človek, ne pa kot minister in namesto, da bi sedel za mizo, gre raje med svet, bo jutri v Clevelandu imel javen govor. Je to Jan Masaryk, zunanji minister / češkoslovaške vlade v izgnanstvu. "Jan Masaryk je bil že parkrat prej v Clevelandu. Vselej je imel povedati kaj značilnega glede svetovne situacije. On je o nji bolj poučen kot večina ministrov, ker je stalno na poti in hoče biti poučen. Zato tudi na jutrišnjem shodu ne bo nikogar razočaral. "Masaryk, ki je sin ustanovitelja in predsednika češkoslovaške republike, je polovično Amerikanec po svoji materi. On govori perfektno angleško in je resničen demokrat. On je vedno dobrodošel v Clevelandu, pa bilo, da prihaja kot poslanik svoje dežele v Angliji, kot zunanji minister, ali enostavno kot Jan Masaryk." Na shodu bosta govorila tudi župan Frank J. Lausche in Leo Krzycki, podpredsednik organizacije Amalgamated Clothing Workers of America. Računalo se ne bo nobene vstopnine, niti pobralo prostovoljnih darov. Nastopil bo tudi mešani zbor unije oblačilnih delavcev. Udeležba na tem shodu bo nekoč merilo za zavednost vseh Slovanov v Clevelandu, zato naše ljudi pozivljamo, da se ga udeležijo v čim lepšem številu.

Seja društva "Mir"

V nedeljo 11. januarja se vrši važna mesečna seja društva "Mir" št. 142, SNPJ v Slovenskem domu na Holmes Ave., ob 9. uri dopoldne. Člani so vabljeni, da se vdeležijo te seje. — Tajnica.

Zadušnica V ponedeljek zjutraj ob osmih se bo brala v cerkvi Marijinega vnebovstaja na Holmes Ave., maša zadušnica za pokojn Frankom Svetkom. Navzočnost prijateljev je zaželjena.

Dramski zbor "Anton Verovšek" bo dal jutri popoldne ob 3:30 na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., "VRAŽJO VDOVO," veseloigro v treh dejanjih. — Po predstavi ples. — Posetite to prireditel!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

OB TEDNU...

Ko je bilo javljeno, da so japonske podmornice ob obali Kalifornije, so štirje člani državne poslanske zbornice predložili sledečo resolucijo:

Resolucija poslanske zbornice št. 37. — V zadevi prošnje japonskemu cesarju, naj odloži za nekaj tednov akcijo, — je potrebno, da državna zakonodaja mirno in preudarno presodi, kakšno akcijo naj zavzame država Kalifornija v sedanjih vojni in kakšne korake naj podvzame, da zaščiti posest in državljane države Kalifornije, zato naj bo sklenjeno po skupščini države Kalifornije, da naročimo japonskemu cesarju, naj ne podvzame nobene akcije in sploh naj ne stori ničesar drastičnega do dneva po 12. januarja 1942, v katerem času naj se zakonodaja kolektivno odloči, in dalje naj bo sklenjeno, da mi dalje naročimo japonskemu cesarju, naj ne ponovi v Kaliforniji vsaj do 12. januarja 1942 akcije Nemčije, ko je šla slednja skozi Holandsko in Belgijo.

Gornjo desolucijo so, kakor rečeno, predložili štirje brumni zakonodajci države Kalifornije, ki pa niso edini velikani razuma in zdrave presoje. V inteligenci jih najbrže se prekaša nek zvezni poslanec v Washingtonu, ki je pred dnevi naivno vprašal:

"Kaj pa hoče prav za prav Japonska? Najprej je napadla Thailand, zdaj pa še Siam?" (Thailand je namreč nova označba za Siam, kakor označujejo, na primer, sedaj Mezopotamijo z Irakom in Perzijo z Iranom.)

Hitler, ki ne prestano zmaguje in zmaguje, ni dosegel prav za prav v tej vojni še nobene zmage. Kjerkoli stoje zdaj v Evropi njegove armade, vse gori od Norveške pa do Grčije, se morajo dan za dnem znova boriti, da spet zavojujejo to, kar so že zavojevali. Iz poročil v naših listih nam je znano, da mu dela, na primer, Jugoslavija preglavice, kakršnih ni niti v sanjah pričakoval, docim si na ruski fronti v potu svojega obraza prizadeva rešiti to, kar se še rešiti da. Kakor tista legendarna osebnost, ki je bila obsojena, neprestano valiti na vrh hriba velik kamen, ki se je takoj spet strkljal po rebri nizdol, čim ga je z največjo majo privlačil in pripehal na vrh, tako ima tudi Hitler neprestano na rokah proces vedno nove vršitve dela, ki je bilo baje že davno izvršeno in dodelano.

Zdaj tolaži Nemce z votlo tolažbo, da bo pričel spomladi v Rusiji zopet z novo ofenzivo. Ali bo res pričel? Morda, toda "blitz" ne bo več to. Pravijo, da se človek preobije tudi najboljših jedi, zato bi sodili, da so se po sedanjih izkušnjah v Rusiji tudi celo Nemci sami, ki se tako silno radi igrajo vojake, temeljito naveličali te igre.

V poročilih svetovnih listov smo že često brali o užaljenosti Angležev in Amerikancev, ki se pritožujejo, da je Rusija celo napram njim skrajno nezaupna, da skriva pred njimi svoje načrte in da ne dovoli angleškim in ameriškim vojaškim atašejem dostopa na fronto.

Rusi zdaj čutijo, da je bila upravičena njihova tozadevna politika, zato so vljudno in prizanesljivo izjavili, da London in Washington ne znata ohraniti zase važnih tajen. Slučaj mirovnega mednarodnega pakta, ki je bil sklenjen pretekli teden v Washingtonu, opravičuje in ponazorjuje njihovo trditev. Vsi podpisniki tega pakta, vstevši Rusijo, so se obvezali, smatrati pakt kot važno državno tajnost, dokler ne bo slednji uradno objavljen. Rusi so se strogo držali svoje besede in obveznosti in ruski radio ter rusko časopisje nista črhnila niti besede o paktu, docim je londonsko in washingtonsko časopisje cele ure pred oficijelno objavo pakta opisalo slednjega v njegovih najmanjših podrobnostih.

Na tem mestu opozarjamo na lep, tik za današnjim uvodnikom priobčen članek: "Kje so naše meje," katerega je napisal Mr. John Kaučič, ki je narisal tudi zemljevid bodoče Slovenije, katera ne sme biti po tej vojni nič več okrnjena, kakor je bila dosedanja, ko so izrezali iz njenega narodnega telesa najboljše, najbolj zdrave in najžilavejše dele njenega organizma. Mi ne želimo ničesar tujega, zahtevamo pa svoje! Te svoje zahteve ute meljujemo s principom o samoodločevanju narodov, pa tudi z brezprimernim junaštvom jugoslovanske armade in jugoslovanskega ljudstva, ki si je s svojim bojem in svojimi strašnimi žrtvami steklo neprecenljivih zaslug za zmago demokratičnih načel. Že danes moramo dvigniti

svoj glas, da ne bomo priznali nobene sramotne kupčije, ki bi bila morda po tej vojni zopet sklenjena na naš račun in v našo škodo v korist naših sovražnikov in sovražnikov vesoljne demokracije: Italije, Nemčije in Madžarske. Znano je, da lazi po Ameriki nešteto agentov črnega reakcionarstva, ki delujejo pod raznimi demokratskimi krinkami za svojo veličino in naš pogin: Italijan Sforza, Madžar Eckhardt, Habsburžan Oton in drugi. Jugoslovani odločno odklanjajo ene kakor druge, ker hočejo biti v svoji hiši svoji gospodarji!

KJE SO NAŠE MEJE?

Bratje in sestre! Zdaj je čas, da delujemo za združeno Slovenijo!

Zdaj, ko so vstopile Združene države Amerike v odkrito borbo proti barbarskemu nacizmu in fašizmu, mora biti vsem jasno, da sta Hitler in Musso doigrala svojo barbarsko vlogo: zaslužnjenja, raznarodovanja in izganjanja z rodne grude malih narodov v Evropi. Med te male narode spadamo tudi mi, Slovenci.

Po svetovni vojni so nas "mednarodni barantači" razkosali kar med štiri države. Zdaj sta pa Hitler in Musso, s pomočjo madžarskih hlapcev in bolgarskih petokoloncev (ne bolgarski narod), pribila našo lepo Slovenijo na križ in ji potisnila sulico v srce!

Ali Slovenija še ni mrtva, ona še živi in bo vstala ojačena z rodnimi brati okraj Sreznika, Nanosa in Triglava, okraj Dobroča, Stola, Grintavca in Pečca, pa tja doli do Prekmurskih gričev.

Kje so naši mejniki? Nikakor niso na Snežniku in Triglavu, pač pa so ob Soči, Nadiži, na višinah Velikega Krmana in Kanina, na višinah Mirnaka, nad Osojskim jezerom, na Svinški

KAKO JE RAZKOSANA JUGOSLAVIJA

Ugledni bostonski list "The Christian Science Monitor" je v svoji številki z dne 19. decembra priobčil sledeči članek znane pisateljice g. R. H. Markhama:

"V začetku tega leta je bila Jugoslavija enajsta država v Evropi po svoji površini in sedma po številu prebivalstva. Njena površina je znašala 95.551 kvadratnih milj, torej približno toliko kot država Oregon; številno prebivalstva je bilo okrog 16.000.000.

Sedaj je razdeljena v deset raznih delov, njeno prebivalstvo razkrojeno v osem držav ali luk-držav.

Uradno ime Jugoslavije je bilo dolgo časa Kraljevina Srbob, Hrvatov in Slovencev. Njene tri glavne pokrajine so bile Srbija, Hrvatska in Slovenija.

Slovenija, mala, izredno lepa pokrajina z milijonom prebivalstva, ležeča v najsevernejšem delu kraljevine, je razdeljena med Italijo, nacijsko Nemčijo in Madžarsko. Hrvatsko sta si razdelili Madžarska in Italija; Srbijo Madžarska, Bolgarija in Albanija.

Med vsemi Jugoslovani so Slovenci pretrpeli največ — vsaj z enega stališča sodeč — izgubili so vsako najmanjšo sled svobode. Večino prebivalstva te male pokrajine so oropali vsake možnosti nadaljevanja svojega narodnega obstoja. Že se izvajajo načelna prizadevanja, da se jih prekrsti v Madžare, Nemce ali Italijane.

Slovenci so med najnaprednejšimi, najmiroljubnejšimi in najkulturnejšimi narodi v vsej Srednji Evropi. Oni so slejko prej najnaprednejši med vsemi Slovani, ne izjemši Čehe.

Njihova prestolnica Ljubljana je bilo vzorno mesto s 60.000 prebivalci, ob vznožju slikovitih planin. Njen glavni park je prehajal v Alpe. Njene ulice

planini in Karniških Alpah, onkraj Lipnice in Radgone in onkraj Krke v Prekmurju.

Zgoraj označene meje morajo biti naše minimalne zahteve, pravim: minimalne, ker pravico imamo zahtevati več. Rapallo in Trianon se ne smeta več ponoviti. Da se to ne bo zgodilo, moramo vsi takoj na delo, delati moramo skupno ne glede na versko ali politično prepričanje!

Priporočljivo bi bilo, da bi se v to svrhu sem in tam sklicevali lokalni shodi, kjer naj bi se obravnavalo o združitvi, propagandi in resolucijah, ki naj bi se pošiljale vplivnim osebam in zaveznikom vladam.

Bratje in sestre! Čas naglo hiti. Pripravimo se za važne trenutke, ko se bodo risali zemljevidi nove Evrope, ne Hitlerjeve in Mussolinijeve Evrope, pač pa demokratične in svobodne Evrope in ko se bo odločevalo tudi o naši dragi Sloveniji.

John Kaučič

so bile čiste, javna poslopja lepo vzdrževana in njene šole so bile vzor prosvetnih ustanov.

Ljubljana je bila znamenito glasbeno in književniško središče, bila je glavni sedež zelo razširjenega mednarodnega sodelovanja, ustvarila je boljše razmerje med delavstvom in kapitalizmom kot so bile v večini drugih pokrajin in bila je vir prosvete najvišje stopnje. Ta mali gorski narod skoraj ni poznal nepismenosti in njihova večina je čitala dober tisk. Slovenske ceste, vijoč se skozi prevladujočo alpska pogorja, so bile med najboljšimi v južnovzhodni Evropi.

Slovenija je bila zelo prepričevalen dokaz koristnosti in vrednosti države Jugoslavije. Nikdar v svoji zgodovini Slovenci niso bili dalj časa svobodni. Celih tisoč let so bili pod nemškim gospodstvom, večino tega časa so bili pod Habsburžani. A decembra 1918 so dobili svobodo kot enakopravni del v kraljevini Jugoslaviji.

Res je, da so se Slovenci v teh 23-ih letih čisto grenko pritoževali zaradi razlik, ki so jih z njimi delali njihovi močnejši sonarodnjaki Srbi. In vendar so napredovali v vsakem pogledu. Mreža njihovih cest je postajala vse boljša. Ljubljanska univerza je doživela napredovanje kakor nikdar, slovenska književnost je vzcvetela, življenjski standard se je dvignil in Slovenci so dobivali važna mesta v vseh kraljih kraljevine. Slovenski voditelj je bil med najodličnejšimi premijerji.

Zlata doba Slovenije, ki je trajala malo več kot dve desetletji, je sedaj končana. V preteklih, ki so jih vzeli nacija in Madžari, se že izvajajo krute mere raznarodovanja. Tisoče Slovencev so se pregnali iz teh predelov, skoraj vsa inteligenca so bdi izgnali bodi onesposobilni, zaprte so vse slovenske šole in sedaj si na vse načine prizadevajo, da bi Slovence preprečili, da so oni prav za prav red.

Nemci ali Madžari. Večino njih so tudi oropali posestev in narodnosti.

V delu Slovenije, ki ga je vzela Italijo, v katerem je tudi glavno mesto Ljubljana, je manj nasilja in manj preganjanja. Univerza je še odprta, stari listi še naprej izhajajo, imenovano duhovništvo je še naprej v službi in prirejen je bil vsakoletni veesejem. Ker je ta del Slovenije edino, kar leži med Nemčijo in Jadrantom, si Italijani prizadevajo, da bi Slovence do nekkih mej zadovoljili kot podložnike.

Po številu so bili drugi narodni element v Jugoslaviji Hrvatvati z nekaj manj kot 4.000.000 prebivalcev. Po uradnih štetjih v Jugoslaviji je bilo 5.217.847 katoličanov. Od teh je bilo približno 1.100.000 Slovencev, drugi sto tisoči pa Nemci in Madžari — Jugoslavija je imela celo nekoliko Albancev katoličanov — pa je tako število Hrvatov nekoliko manj kot štiri milijone.

Od teh jih nekaj manj kot 2.500.000 živi v novo ustanovljeni "neodvisni Hrvatski," ostali del pa so dali Italiji in Madžarski. Z eno besedo, prvo delo diktatorja Ante Pavelića pri ustvarjanju "neodvisne Hrvatske," je bilo, da preda celo tretjino svojega naroda njegovim večnim sovražnikom, da jih oropajo narodne samobitnosti. A del naroda, ki ga je obsodil v sužnost — je najbolj moški in najbolj tvoren.

Klasična Hrvatska, zibelka Hrvatske, planine, s katerih so prišli slavni hrvatski voditelji, deli, v katerih je bilo nekoč proglašeno edino neodvisno hrvatsko kraljestvo, so bili izročeni v sužnost Italiji. Voditelji "Neodvisne Hrvatske" so dajajoč najlepše dele svoje zemlje, skoraj vsa svoja pristanišča, največji del ozemlja in svojih narodnih svetinj Italiji, poudarili, da ima Italija "pravico do teh predelov." Težkim zločinom so ti "narodni prvaki" dodali tudi temeljno izdajo.

"Neodvisna Hrvatska," ki je lutka Nemčije in Italije, je ostala brez enega samega primernege pristanišča. Obdržala je nekatere pravice do Dubrovnika, ki leži ob koncu vijugaste, po ozkih tračnicah se vzpenjajoče železnice, pozimi često zametene s snegom, ki vodi dolge milje skozi divje in nerodovite predele.

Ante Pavelić, vstaški voditelj Hrvatske, ki je več kot eno desetletje bil brezpravni terorist in italijanski plačanec, čestito izjavlja, da ima njegova nova država sedem milijonov prebivalcev, kar je pa težko pretravanje. Meje njegove države so še vedno nejasne, docim je velik del njegove zemlje pod italijanskim gospodstvom, tako da je zelo težko reči, kje zares začne "neodvisna Hrvatska." Vendar bi po najbolj širokem presojanju dali Pavelićevi Hrvatski največ 5.000.000 prebivalcev. Od teh je 2.500.000 katoličanov, okrog 1.500.000 pravoslavnikov in nekaj manj kot 1.000.000 muslimanov. To pomeni, da so Hrvatje v Hrvatski manjšina.

Z eno besedo je "neodvisna Hrvatska," ki je — je ustvaril Hitler, poleg Slovenije najžalostnejša, najnezmogljivejša in najmanj zakonita karikatura države v zadnji zgodovini Evrope. V njej se ogorčeno upirajo Srbi, obsojajo jo muslimani in še več, nje ni hotela večina hrvatskega prebivalstva. Postavile so jo izključno tuje sile, upravljajo jo ljudje brez kakšnega političnega zaledja v narodu, gospodarsko je odvisna od svojih sosedov in varna je tako malo, da so jo za sedle tuje vojske, da vzdržijo priči, da so oni prav za prav red.

Ta "neodvisna Hrvatska," napravljena iz ruševin Jugoslavije in "svobodna Slovaška" iz razvalin Češkoslovaške so prvi plovovi Hitlerjevega novega "evropskega reda."

REGULACIJE ZA TUJCE IZ DRŽAV OSIŠČA

V treh bistveno enakih proglasih je predsednik Združenih držav objavil prvo serijo regulacij in omejitev, pod katerimi morajo živeti tukaj nastanjeni inozemci nemškega, italijanskega in japonskega rojstva toliko časa, dokler traja vojna proti državam osišča. Približno 1.100.000 ljudi, živčih v Združenih državah, se sedaj smatra za "sovražne inozemce" (enemy alien). To so osebe iz omenjenih držav, ki niso ameriški državljani.

Izvajanje teh regulacij je poverjeno generalnemu pravniku (Attorney General) Biddleu, ki je že zagotovil inozemcem in tujerodne Amerikance, da bodo njihove ustavne pravice varovane, in izjavil, da oni inozemci, ki se vestno ravna po zakonih in regulacijah, se nimajo ničesar bati.

Manj kot 2.500 inozemcev iz vseh treh sovražnih držav je bilo zaprtih tekom petih dni po napadu Japonske in vojni napovedi Nemčije in Italije. Kakor trdi generalni pravnik, večina teh ljudi je bila že leto dni pod posebno »pažnjo oblasti. Kdorkoli izmed njih trdi, da ni imel nikakega posla z nelojalnim delovanjem, bo po dovoljni preiskavi izpuščen brezpogojno ali na parolo. V vseh slučajih se bo vodila obravnava tam, kjer inozemec živi, in le, ako priče dokažejo resnico, na podlagi katere je bil dotičnik aretirani, ga morejo izročiti vojni upravi v svrhu internacije. Iz malega števila aretiranih osumljenih oseb se vidi, da inozemec mora biti resnično v opravičeni sumnji, predno je aretirani kot tak, in da ta sumnja mora biti bolj kot vtemeljena, predno je interniran.

Jedro regulacij po prvih proglasih predsednika o inozemcih, ki so državljani sovražnih dežel, je sledeče:

1. Sovražni inozemci naj ostanajo daleč od sosedstva trdnjav, vojašnic, vojaških tabarov, rezervarjev, pomolov, ladjedelnice, kakor tudi od vseh tovarn, livarn, delavnic in skladišč, ki imajo opravka z vojnimi materialom ali so sploh v kaki zvezi z narodno obrambo.

2. Ne smejo imeti v svoji posesti ali shrambi nikakega orožja ali snovi za izdelovanje streliva, nikakih kratkovalnih brezzičnih aparatov za oddajo ali prejemanje vesti, fotografskih aparatov, narisov vojaških naprav in česar koli se tiče narodne obrambe.

3. Ne smejo voziti po zraku z nikakim zrakoplovom brez posebnega dovoljenja oblasti.

4. Nimajo pristopa do nikake ceste ali prostora, ki ni splošno pristopen javnosti.

5. Ne smejo biti člani ali odborniki nikakih organizacij, navedenih v seznamu, ki bo kmalu priobčen od justičnega departmeta, niti ne smejo zastopati načela teh organizacij, sodelovati ali biti prisotni na njih sejah oziroma razdeljevati njihovo literaturo in propagando.

6. Ne smejo spreminiti svojega bivališča in posla ali potovati od kraja do kraja razun v skladu z regulacijami, ki bodo kmalu izdane v to svrhu.

Na sploh se ti inozemci svari, naj se vzdržujejo od vseh dejanj, ki bi mogli biti na škodo

SKRAT

NOTARJEV NO

Humoreska

(Nadaljevanje)

Ali vrli mož je bil prevelik, da bi se takoj lotil svojega dela. Govoril je in govoril s tenkim, brehvim, ketavim glasom:

— Bog se usmili! ... je kel. Čast vam, gospodje; M ponizhen sluga sem. Kako bi Bog dopustiti, da se ljudje ko zdelajo? Ranihi ste ga! G vem, kaj je bilo! Na vsak dan je zdaj prepreno, da bi zdaj ko se je nesreča že zjala la. Ej gospodje, gospodje, dost ostane vedno mlada. M mene so pripravili tako, da sem ubil ali pohabil svoj bližnjega.

Leta 1820 je bilo. In v gospodje, kaj sem storil? O vičil sem se. Res sem se vičil in v čast si štejem to, seboj se, ker je bila pr na moji strani. Kaj se nisi tali lepih Rousseaujevih zoper dvoboj? Kar je na se ne da izpodbijati; lepa l rna in moralna razprava. In pomnite, da Rousseau vsega povedal ni. Če bi bil učil človeško telo, mojše delo stvarstva, občudov vredno božjo podoba na zem vam bi dokazal, da je e ne pregrešno. Če uničiti popolno celoto. Ne trdim to oseb, ki je zadala ta udarec Bog ne daj! Gotovo je svoje vzroke, ki jih spoš Ampek, če bi ljudje vedeli, ko se moramo mučiti mi zdravniki, kakršni smo, p zaelimo najmanjšo rano, k je vse res, da je to naš kakor so naš krh tudi bi ni. Neč ne de! Rajši bi se vedal marsikateri reči in vel ob koščku slanine in kruhu, kakor da moram trpljenje svojega bližnjega. Markiz je prekinil besed nje.

— Dajte no! doktor, je mar mislite, da bomo zdaj kaj modrovali! Ali ne vidite veka, ki krvavi kakor vol vavenje je treba ustaviti.

— Prav, gospod! je živ potrdil, krvavenje! Čisto izraz. To je dobro, da sem naprej vedel. Prinesel sem kleničico vode, ki ustavi Brochierjev preparat, ki mam veliko rajši kakor p chelov recept.

S stekleničico v roki se brnil h gospodu L'Amber je mirno ždel pod dreveso khravel.

— Gospod, mu je dejal lljivo, verjemite mi, da n resnično žal, ker vas nisem znal ob manj pomilovanja nem dogodka.

Gospod L'ambert ga je dal in zavajal:

— Doktor, kaj pravite, gubim nos?

(Nadaljevanje)

Združenih držav ali v pod sovražnika.

Kdor se pregreši proti lacijam, je podvržen nev sti aretacije in v skraj internacije. — Common Co F. L. I. S.

PROSPER MERIMEE

KARMEN

poslovenil
VLADIMIR LEVSTIK

Prinajst dni se ni genila od ne. Ni vam zatislila oči; gle mi je s takšno spret- jo in pozornostjo kakor ni- nobena ženska ljubljenu- mu. Kakor hitro so me držale, me je odvedla prav na tjav v Granado. Ciganka je povsodi varno zavetišče; v kateri sem preživel do šest tednov, je stala za me vrat od hiše sodnika, ki je iskal. Dostikrat sem ga izza vetrnice, ko je stopal na tla, zadnje sem okrevaj; toda vinski postelji sem bil pre- til marsikaj in sem se neme- lo začetki novo življenje. Rekel Karmeni, da bi ostavila njo in se poizkusila pošteno živeti v Ameriki. Ona pa se je smejala v obraz.

— Mi nismo ustvarjeni za to, ni sadil zelje, je dejala; na- slednja je živeti na troške pa- ronom-ben-Jozefom v Gibraltaru. Na za novo kupčijo. Dobil je za jatev bombaževine in čaka, da se tebe, da jo spraviš. On ve, da si živ in se za- nate. Kaj poredko naši so- sviki v Gibraltaru, ako jim besedo?

— Sem se zapeljati in sem bil vnovič svojega grdega mojega skrivanja v Gra- do bile bikoborbe in Kar- je šla nanje. Ko se je vr- je pripovedovala mnogo o pikadorju, Luki po ime- češ, da je sila spreten. Ve- je celo, kako se pravi nje- mu konju in koliko ga sta- eseni telovnik. Nisem se bil za to. Juanito (tovariš, je ostal) pa mi je povedal par dni, da je videl Kar- za Luku pri nekem trgovcu rgu. To me je začelo vzne- ti. Vprašal sem Karmen, in zakaj se je seznanila s torjem.

— To je človek, je rekla ona, delim se lahko okoristiva. — Čaka rekla ima dosti vode, pri, pa vsaj kamenje. Na bi- bah je zaslužil dvajsetsto asov. To pomeni eno ali drugo: di je treba polastiti njegove- se denarja, ali pa, ker je dober in korajžen fant, bi ga lahko pridobili za našo če- ga in ta sta mrtva, moraš domestiti. Vzeml ga s se- pesi.

Ne maram ne njega ne de- je, sem ji odgovoril, in pre- zdi ti obveščati z njim.

— Pazi se, je rekla ona; ker prepovedo, je kmalu stor- ti.

— Prejeto je odpotoval pika- Malago, jaz pa sem se lo- la, da bi spravil židu bom- rno na varno. Pri tem pod- sem imel obilo posla in en tudi; pozabil sem Lu- morda da je pozabila tu- a, vsaj za hip.

— Čas, gospod, sem srečal izprva pri Montilji in kas- v Kordovi. Ne bom vam o najinem zadnjem svi- ker veste sami nemara mene. Karmen vam je la uro; hotela je tudi vaš zlasti pa prstan, ki ga na vaši roki, češ da je ča- en in ga mora imeti za ceno.

— Sva se na moč, tako da- ala udaril. Prebledela je in Tistikrat sem jo prvič plakati; strašno se mi je pri duši. Prosil sem jo

odpuščanja, toda ona se je ku- jala ves dan, in ko sem se od- pravljaj nazaj v Montiljo, me ni hotela poljubiti. Srce me je bo- lelo, da nikoli tega; čez dva dni pa je prišla k meni s smejočim obrazom in vesela kakor ššin- kavka. Vse je bilo pozabljeno; človek bi bil dejal, da sva se pravkar zaljubila. Tik preden sva se ločila, pa je rekla:

— V Kordovi je slavnost; poj- dem jo pogledat, da zveš in ti povem, če se bo kdo vračal z denarjem.

— Pustil sem jo. Na samem pa sem premišljal o tej slavnosti in ugibal, kaj bi moglo biti vzrok izpremembe. Gotovo, se je že maščevala, sem rekel sam pri sebi, drugače ne bi bila prišla sama prva k meni. Neki kmet mi je povedal, da so v Kordovi bikoborbe. Tedaj mi je zavrela kri; ubral sem jo tja kakor no- rec in krenil naravnost na bo- rišče. Pokazali so mi Luko in na klopi tik za pregrado sem vi- del Karmen. Jedna minuta opa- zovanja mi je povedala, pri čem da sem. Kar sem slutil, se je zgodilo: Luka ji je podvoril že pri prvem biku. Izdril mu je ko- kardo in jo je nesel Karmen, ki jo je takoj zateknila v lase. To- da bik me je osvetil. Luka je obležal spodaj, konj na njego- vih prsih in bik povrh obeh. O- zrl sem se, a Karmen že ni bilo več na njenem mestu. Ker ni- sem mogel predreti gneče okrog sebe, sem moral čakati konca borbe. Nato sem krenil v hišo, ki jo poznate, in se nisem genil nikamor vse popoldne in še kos- noči.

— Ob dveh zjutraj se je Kar- men vrnila; osupnila je malce, ko je zagledala mene tam.

— Pojdi z menoj, sem ji re- kel.

(Date prihodnjič)

Državni department obve- ščen o zaroti nemških generalov

(Nadaljevanje s 1. strani)

boji nadaljuje, češ, da bo ar- mada lahko vzdržala kontrolo situacije z napadi na jugu, v smeri proti Kursku, in na seve- ru skupaj s Finci v smeri Vo- logde.

Izjavilec Hitlerjevih nakan

Silni ruski protinapadi pa so pokvarili to Hitlerjevo nakano ter dovedli do ogromnih nem- ških izgub in umikov, ki tvorijo zopet od svoje strani največjo nevarnost stabilnosti nazijske stranke.

Voditelji zarote

Poročila navajajo, da so se pojavili že meseca oktobra, to je iz prejšnjega leta, Hitler od- stavil maršala Brauchitscha od vr- hovnega poveljstva, znaki ofi- cirne zarote, da prevzame ar- mada komando nad Nemčijo. Vse priprave armadne zarote so v rokah admirala Canaris, gla- varja nemške inteligence služ- be, in generala Marschnerja. Rečeno je, da ima ta nezado- voljna skupina v armadi svojo tajno radio-oddajno postajo, preko katere se vsako noč kri- tizira nazijsko elitno gardo in politiko nazijske stranke.

Hitler je doma še vedno popu- laren

Zaupno poročilo pa dalje na- vaja, da je Hitler še vedno po- pularen v Nemčiji in da genera- li nimajo doma še dovolj močne organizacije za izvedbo uspeš- nega puča.

“Združeni center desničarsko- trockistične organizacije se je dolgo časa trudil vplivati na Gorkega ter ga odtrgati od nje- gove privezanosti k Stalinu. S tem namenom so se prisilili Gorkemu Kamenjev, Tomski in drugi. Toda to ni dalo realnih uspehov. Gorki je kakor prej ostal zvest Stalinu ter goreč pristaš in zagovornik njegove linije. Ko je desničarsko-trock- istični center resno postavil vprašanje o strmoglavljenju stalinskega vodstva in o osvot- ljeni oblasti je moral vpoštevati tudi izreden vpliv Gorkega v de- želi in njegovo avtoriteto v ino- zemstvu. Ako bo Gorki živel, bo povzdignil svoj glas protesta zo- per nas. Mi ne moremo tega do- pustiti. Zaradi tega se je zdru- ženi center, ko se je prepričal, da ni mogoče odtrgati Gorkega od Stalina, moral odločiti za lik- vidacijo Gorkega.”

Izpovedi obtoženega Jagode potrjuje popolnoma tudi obto- ženi Rikov, ki je na zaslišanju pred Zvezinim državnim tožil- cem, 10. januarja t. l. izpove- dal:

“Znano mi je, da je Trocki potom svojih predstavitev v kontaktom centru na vse na- čine hujškal zlobno razpolože- nje zoper Gorkega. Naravni raz- log za to je bilo dejstvo, da je bilo Trockiju dobro znano, da se smatra Gorki za hohštaperja in avanturista. Na drugi strani je splošno znana privezanost Gor- kega h Stalinu in dejstvo da je bil Gorki neuklonljiv političen pristaš Stalina, izzvalo zloben odnos naše organizacije do nje- ga.”

Obtoženi Rikov je temu do- dal:

“Leta 1935. sem besedoval z Enukidze-jem, ki mi je narav- nom izjavil, da vztraja troc- kistično-zinovjevski del bloka za uničenje politične aktivnosti Gorkega in da se pri uresniče- nju tega namena ne bo ustavil pred nobenimi sredstvi. Iz tega pogovora mi je postalo jasno, da gre tu lahko za likvidacijo Gor- kega s pomočjo terorističnih metod.”

To je potrdil tudi obtoženi Buharin, ko je izjavil, da ga je začetku 1935. leta Tomski ob- vestil, da:

“...trockistični del združene- ga centra bloka je predložil, naj se organizira sovražno dejanje zoper A. M. Gorkega, kot pri- staša stalinske politike.”

Pri tem je obtoženi Buharin pojasnil, da ne izključuje, da je šlo takrat baš za fizično odstra- nitve Gorkega. To, da je šlo prav za pripravo fizične odstra- nitve M. Gorkega, je razvidno iz izpovedi obtoženega Besso- nova, ki je take vrste “nalogo” prejel osebno neposredno od L. Trockega, ko se je sestel z njim ob koncu julija 1934. leta.

Na tem sestanku, na katerem

je L. Trocki, kot je izpovedal obtoženi Bessonov, izjavil da: “...bila bi neodpustljiva sram- otvost, če ne bi mi prešli do- sledno takoj k fizični odstra- nitvi Stalina in vseh njegovih najbližjih sotrudnikov” ...

“M. Gorki stoji zelo blizu Sta- lina. On igra izredno veliko ulo- go pri osvoboditvi simpatij za ZS- SR v družabno-svetovnem de- mokratičnem mnenju in zlasti v Zapadni Evropi. Gorki je široko popularen kot najbližji prija- telj Stalina ter vršilec temeljne strankine linije. Včerašnji na- ši pristaši med intelligenco nas zapuščajo v znatni meri pod vplivom Gorkega. V takih raz- merah sem prišel do sklepa, da je treba Gorkega ubiti. Izročite to moje naročilo Pjatakovu v najbolj kategorični obliki: “Uničiti Gorkega fizično za vsa- ko ceno.”

Na podlagi tega navodila so- vražnika ljudstva L. Trockija je “desničarsko - trockistični blok” tudi napravil svoj strašni sklep glede umora A. M. Gor- kega.

“Izvršitev tega sklepa je bila poverjena meni” — je priznal obtoženi Jagoda.

Kot neposredne izvršilce te zločinske zamisli je pritegnil obtoženi Jagoda obtožene v pri- čujoči zadevi Dr. Levina L. G., bivšega domačega zdravnika A. M. Gorkega, prof. Pleinjeva D. D., tajnika A. M. Gorkega — R. P. Krjučkova in svojega taj- nika Bulanova P. P.

Eden organizatorjev tega zlo- čina, obtoženi Bulanov je izpo- vedal:

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v —

“Enakopravnosti”

QUENTIN REYNOLDS

Ameriški časnikar odgovori na vsa vprašanja v

“EN DAN V SOV- JETSKI RUSIJI”

Film polne velikosti, prikazujejo narod, ki se danes bori ob strani velikih demokracij za zbrojitev Hitlerja. Tudi najnovejši ruski vojni filmi.

SE SEDAJ KAŽE

Penn Square Theatre

Euclid in 53th Street

S sodelovanjem Clevelandškega ruskega združenega odbora za pomoč Sovjetski Rusiji. Del vaše vstopnine dobi Zdrayniska po- možna akcija za Sovjetsko Rusijo.

ENGLISH SECTION

News About Town

(Continued from page 4)

will be used for the occasion. We know that our young peo- ple will respond generously be- cause the profits go for a great cause, as you have done in the past. So reserve this very “spe- cial date.”

* You're cordially invited by the members and friends of Na- predek, No. 132 AFU, to at- tend their Patriotic Dance, to be held Saturday, January 31, at the S. S. H. on Reher Ave., with Vadal's orchestra.

* Every reporter discovers a scoop once in a while so did y. t. What would you do if your girl friend came to you and said, “Well L. C., I'm engaged.” Was I very surprised! Yes, Mr. and Mrs. Volk, 435 E. 172nd St. announce the engagement of their daughter, Sophie, to Mr. Jack Subel, son of Mr. and Mrs. Subel, 1107 E. 68th Street. It happened on Christmas Eve and the fiancée received a beautiful diamond. No date has been set for the wedding. The couple are widely known and liked for their sociability. So to Sophie, who is a dear friend, and Jack:

Išče se strežnica

stara 21 let ali več, za večerno delo. Zglasite se v petek ali soboto večer na 747 E. 185 St.

Želim kupiti

rabljeno harmoniko na 120 ba- sov. — G. P. 829 East 143rd St.

Beauty Shop

naprodaj

v slovenski naselbini, 10 let upeljen. — Se prodaja po zmerni ceni. — Naslov se poizve v ura- du tega lista ali pa pokličite Henderson 5311.

PRIPRAVITE SE NA VOJNE DNI!

George Washington je rekel: “Biti pripravljen na vojno, je eno najbolj- ših sredstev za ohranitev miru.” Ako to- rej želite živeti v miru s svojim želo- dem, pripravite se na dni, ko bi vam želoode delal neprimke, Napače v izbi- jedi in drugi vzroki pomenijo želočne in prebavne neprimke in nerednosti. S pomočjo Trinerjevega grenkega vina z vitaminom B-1, boste vaše prebavilne organe prisilili k normalni aktivnosti, imeli boste dober tek, vaša prebava bo redna, in prosti boste neprimki. Triner- jevo grenko vino je že 50 let popularno želočno sredstvo, je okusno in tako delikatno, da je varno celo za najbolj občutljiv želoode. Njegov novi dodatek, vitamin B-1, zelo pospešuje tek in pre- bavo. Dobite pri vseh lekarnarjih, am- pak vedno zahtevajte Trinerjevo gren- ko vino z vitaminom B-1!

Congratulations from me and your many friends!

If any of you plan to attend out-of-town dances, keep Satur- day, January 17, in mind for Detroit, Michigan, because that's where Johnnie Pecon is playing, although we're staying right in Cleveland, due to the cold weather and the fact that “Home Sweet Home” is best right now.

* St. John's, No. 71, will hold its first meeting of the year Sunday, January 18, at the Slo- vene Home on Holmes Avenue, at 9 a. m. Assessments will be collected at the meeting and at a later date at the Home, and also at my residence. Those who do not pay on time will be sus- pended.

Final reminder: Blue-ettes Dance of St. Joseph Cadets with music to Pecon's orchestra at the Slovene Holmes Hall, Sunday, February 1st.

HERE, THERE & EVERY- WHERE

(Continued from page 4)

garret Umbright became the bride of Mr. Theodore Petric of Jefferson, Ohio, the marriage taking place at St. Francis Church on Superior Ave. Mr. and Mrs. John Cerne, 766 E. 200th St., became parents of a baby girl, their first born. Young mother is former Miss Justine Lapuh... Pvt. Frank Lapuh, son of Mrs. Frank Sve- tek, 21272 Fuller Ave. and Miss Florence Mikshe, daughter of Mrs. A. Dolgan of Parkgrove Ave., were married last Tues- day at St. Mary's Church on Holmes Ave. The bridegroom returned to his camp on the following day.

WAR IN YUGOSLAVIA

(Continued from page 4)

not operate according to a plan. They cannot be defeated. But for the same reason, they can- not inflict decisive defeat on the enemy.

In addition to the sort of warfare described above, many individual acts of terrorism ef- have been committed against the invaders and their Pavelich allies in all parts of the coun- try. In most of the principal Croatian towns, public build- ings have been damaged by bomb explosions, and Pavelich soldiers—“ustashes”—were re- peatedly ambushed, even in hiding places carrying with broad daylight, on the streets of Zagreb. In the lovely Dalmati- an town of Split, an Italian mili- tary band was one evening play- ing in a public square. Suddenly, a number of bombs, sailed out of the audience and there was a rattle of machine-gun fire, well-trained, well-armed and The main object of the attack was a passing truckload of Itali- n soldiers. In the province of Banat, which Hitler permitted to take, many persons an invaders. The troops have been executed because of equipped with portable radio acts of individual violence and sets, and their operations are sabotaging. Budapest reported centrally controlled and direct- executing a Serbian girl for ed. Like the chetniks, they have throwing a bomb at a German bookstore in the town of Novi Sad on the river Danube.

But all this constitutes un- rest and violence did not seri- ously menace the authority of the Axis regime.

As time went on, however, news began to arrive from Yu- goslavia about large-scale bat- tles and virtual civil war. To deal with the situation, the Ger- mans found it necessary to cre- ate a Serbian Government in Belgrade. Milan Nedich, a for- mer general in the Yugoslav army, agreed to become its head and to undertake the task of

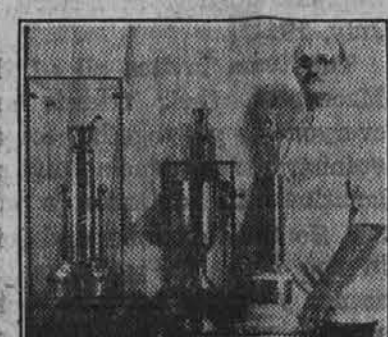
putting an end to the rebellion. Nedich sent several appeals to the chetniks to discontinue their resistance to the Germans, if they did not wish to produce a civil war between them and Pa- velich's Ustashe, which might result, he said, in complete an- nihilation of the Serbs. The re- sponse to his plea was that the armed Yugoslav forces proceed- ed to carry out even bolder at- tacks on a number of important towns and compelled the Ger- mans to transfer to Serbia some forty-five thousand Nazi sol- diers who were badly needed on the Russian front. It became clear that warfare in Yugosla- via had passed out of the chet- nik stage and that a regular ar- my was in the field facing the troops of the Axis and of the Croatian and Serbian Quislings — Pavelich and Nedich. The ori- gin of this Yugoslav army is still shrouded in mystery, but the main facts about it have been fairly well established.

The army operates under the command of Colonel Drazha Mi- hajlovich, a man under fifty years of age, unprepossessing in appearance who in his mo- ments of leisure plays the man- doline and sings Serbian folk songs. After the invasion of Yu- goslavia by Germany and her jackals—Italy, Bulgaria and Hungary—Colonel Mihajlovich realized that organized resist- ance was useless owing to the fact that the Yugoslav army was not fully mobilized and that the Yugoslav General Staff had had no time to place the troops in strategically defensible posi- tions. Therefore, he withdrew his troops into the mountain fastnesses near the Albanian border and waited for the bulk of the victorious German Army to leave the country. His forces were strengthened by the arri- val of thousands of disbanded soldiers after the surrender of the Yugoslav army. No sooner had Hitler announced to the world that Yugoslavia was con- quered and that peace and or- der prevailed in the country (except for sporadic distur- bances created by “Jews and Communists”) than Mihajlo- vich began attacking systemati- cally and with devastating ef- fect. Troop, fully equipped with every type of modern weapons, descended from the mountains, annihilated the isolated detach- ments of the Axis army, de- stroyed the line of communica- tion and transportation, blew up bridges and returned to their hiding places carrying with them large quantities of arms and munitions.

From reports which have reached the United States from reliable quarters, it appears that Colonel Mihajlovich has under his command some 80,000 disciplined soldiers. The army is abundantly supplied with mu- nitions, most of which was cap- tured from the Nazi and Itali- an invaders. The troops are equipped with portable radio sets, and their operations are centrally controlled and direct- ed. Like the chetniks, they have the capacity of swift attack and rapid withdrawal, but they possess a much greater striking power and the ability to lure enemy away from places select- ed for attack by feinting move- ments, while the main power of the army executed the maneu- ver planned by the Central Command. Villages, towns and cities—about a third of the Kingdom of Yugoslavia—fell into the hands of Mihajlovich's soldiers, and the Axis was com- pelled to announce that once more a state of war existed in Yugoslavia.

(Concluded next Saturday)

MOŽJE IN ŽENE, STARI 40-50-60 LET, pomladite se!

Cutili se boste za leta mlajši, čili in polni življenja, ako pri- nete uživati VITAMAND'S, ki vsebujejo vse vitamine, ki jih potrebuje vaše telo. Kupi- te VITAMAND'S takoj, dan- es, in hvaležni boste nam. Redna cena \$1.50, sedaj samo 97c. Ta zdravila so najcenej- ša in jih dobite edino le v

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.
IZVRŠIMO TUDI NAROČILA PO POSTI

Proda se

debelega, s koruzo pitane- ga prašiča. — Louis Peterlin, Hub- bard Rd., Madison, Ohio

Grocerija in tobakarna

naprodaj. — Zajamčenih \$350 do \$400 tedenskih prejemkov. — Najemnina \$30 na mesec. — Velika zaloga. — Kratke ure. Za \$900 dobite vse skupaj. — Pridite med 2. in 3. uro popol- dne, 1364 Hayden Ave. — Vze- mite Euclid-Hayden karo.

plesno zabavo “Mid-Winter Frolic”

v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clairju

LOUIS TREBAR IN NJEGOVA GODBA

Vstopnina 35c

V SOBOTO 10. JANUARJA

prireja

ruštvo Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ

"VEROVSEK" GROUP PRESENTS COMEDY AT WATERLOO HOME

Tomorrow at 3:30 p. m. the Anton Verovsek Dramatic Society will give the first performance of the current season, a 3-act comedy called "Vražja Vdova," which means "The Devilish Widow." The play, originally written in German, was translated and adapted to Slovene by a well known member of the National Theatre of Ljubljana, where it was given with great success. It is full of hilarious humor of the rustic type and offers first-class entertainment.

"A Day in Soviet Russia" a Unique Motion Picture, Shown at Penn Sq. Theater

Starting today, at the Penn Square Theatre Euclid at 55th Street there is going to be shown one of the most unusual motion pictures ever to be filmed in any country. 97 cameramen in all sections of the Soviet Union went into action to shoot this unique screen panorama of life in the Soviet Union. While one, taking shots on the Black Sea coast, was perspiring in tropical heat, another thousands of kilometers away was struggling thru great snow drifts on the shores of the Arctic Ocean.

As the cameramen in Leningrad started out at the break of the day, others in the Far East, at Khabarovsk on the Amur were already ending their day's work.

It was a busy day for newsreel cameramen, they went down into mines, visited the factories, covered the steel and iron industries, covered the vast rich Ukraine wheat fields stretching beyond the horizon. They went over the Caucasian Mountains, sailed up and down the Volga, scaled the great peaks of the Urals. Cameras were in action

given by the Cankar Players on St. Clair Ave. and was much enjoyed and praised by the public.

Tomorrow's performance will be given in the Slovene Workmen's Home on 15333 Waterloo Rd. and will be under the direction of Joe Godec.

The cast will include the following members of the Verovsek group: John Prime, Cecilia Jaklich, Andy Bozic, Peter Ster, Joe Godec, Frank Jereb, Marian Bachel and Frank Zakrajsek.

After the performance there will be dancing, for which Vadenal's orchestra will play.

in coaches of express trains, on warships, and at the great sports stadiums. They photographed air ports, convoys of ships in the Arctic, military maneuvers of the great Red Army, and photographed the Red fleet in action.

All this stupendous production is explained by Quentin Reynolds, the American correspondent who covered the three-power pact conference in Moscow.

Now for the first time you can see and hear the true inside story of why Russia can't lose and understand the strength of the Red Army and the Soviet people that is now administering crushing blows to Hitler's blitz army.

This great picture, "A Day in Soviet Russia" is starting at the Penn Square Theatre, Euclid at 55th today at 2 p. m. continuous to midnight. It will be shown in cooperation with the Cleveland Russian United Committee to Aid Soviet Russia, a part of the proceeds will go for medical aid to the Soviet Union.

News About Town

By Elsie M. Desmond

With the ringing of bells and the singing of "The Star Spangled Banner," the New Year was welcomed with thoughts of what 1942 had in store for us...

Celebrations! As we predicted, every little place was crowded. Private parties at homes, the Slovene halls crowded to capacity, groups renting out halls and beer gardens crowded.

At the newly opened Kern's Cafe on Groveside intimate friends were gathered. The Priatel's of Conneaut were out there... also several guests from Erie, Pa.... At the Four Points Tavern the three fellows who supplied the music were beating it right out... Celebrating there were the Phil Sircas... Kovachs of the Collinwood Dry Cleaning... Joe Kozar with cousin Vida... Mr. and Mrs. Anton Bokal... Eleanor Dolenc and Mamie Bokal helping as waitresses... Fannie Slossar, who received an engagement ring from b. f. Ludie Laurich, also present, as was her sister Mary with friends, Edi Kovach, Mary and "Toots" Laurich... Tony Baraga and Frankie Koncilija dropping in after visiting several night clubs... Willy Quinn and Eddy Trebets stopping in after the dance at Holmes... In company of Alice and Tony Laurich and several other people our group had a perfect time. But at the end we were glad that the event occurs only once a year!

A dance is being sponsored tonight by St. Christine Cadets at the S. W. H., Waterloo Rd., with Tony Malavasic's Blue Jackets... While Pecon is playing at Holmes Hall.

Soon to be united in marriage are Rose Cebul of Kuhlman Avenue and James Jochum, Arcade Avenue... Exchanging vows will be Miss Elsie Vidmar with Mr. Rudy Kocycanic shortly... While our well known Slovene male, Mr. Tony Kristoff, East 173rd Street, will take as his bride, Miss Frances Popotnik of Carl Avenue (Tony, as you all know, is our popular orchestra leader.) Their date is Sat., Jan. 17. Congratulations to these couples and best wishes for a happy married life.

Engagement of Miss Josephine Krall, Holmes Avenue, to Mr. Bob Greenwald, by her parents was announced during the holidays. Congrats to Jo and Bob, and we hope they'll set their date soon. Both are well known popular young people of the Collinwood district.

The President's Birthday Ball and Program, sponsored by United Slovene Lodges, will be held Friday, January 30th, at the Slovenian National Home, 6417 St. Clair Avenue, with music by several popular community orchestras. Both halls

(Continued on page 3.)

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311 - 5312

ENGLISH SECTION

Carries All Official News of
Inter-Lodge League

JANUARY 10, 1942.

Here, There & Everywhere --

Film Forums at Norwood Library

The Norwood Branch Library announces a series of film forums to be held throughout the winter.

Each program will consist of the showing of a sound film dealing with a particular topic, to be followed by a discussion of the problems presented in the film and of books and pamphlets which might help towards a fuller understanding of these problems.

The titles of the films and dates on which they will be shown will appear on the bulletin board at the branch. On Thursday, January 15, 1942 at 8 p. m., "The City" will be shown, followed by a discussion on master-planning, zoning, neighborhood conservation, etc. Come and bring your friends.

at 3:00 p. m. the Glasbena Matica is holding its annual meeting at the SNH on St. Clair... Monday night at 8 o'clock, lodge representatives for the President's Birthday Ball given annually by Cleveland Slovenes will be held at the SDZ office... The same night, Community Council Committee, organized recently, will meet at the Norwood Branch Library to meet and hear Mr. Alinski of the Industrial Areas Foundation of Chicago. He is the executive director of the Foundation which grew out of the (Chicago) Back-of-the-Yards Community Council which is attracting national attention... Places of seven directors whose terms expired were filled at the annual stockholders' meeting of the SNH on St. Clair Ave. Thursday night. Re-elected were John Tavcar, John Rogelj, Erasmus Gorshe, Vatro Grill, Charles Koman, and Frank Ogler, and Charles Vertovnik was elected as a new director in place of Louis Zorko.

Miss Angela Mikus of 6607 Edna Ave. today became the bride of Mr. George Bwaich. Wedding reception will be held tonight at the Croatian National Home on St. Clair and E. 64th St... Another pioneer in the Slovene community passed away with the death of Joseph

THE V... - HOP

The town's abustle with plans for Friday, January 23, when the Maccabees Cleveland Red Jackets will again hold one of their good-time dances. The V... -Hop will be held at the Slovene Auditorium, 6417 St. Clair Avenue, and the music will be furnished by the well known Johnny Pecon and his Orchestra (The Red Jackets are the young ladies who won the National Championship in the Maccabees adult drill competition at the Supreme Review in Detroit in July, 1941).

The team invites all of the Maccabees, their friends and everyone to get together for an evening of fun, dancing and relaxation. The admission is only 35c. So come on folks and join in the fun. The girls and I assure you that you'll have an enjoyable evening that will long be remembered by all who attend. So make it a date with the Cleveland Red Jackets Friday, January 23, 1942. — Mary Zehner.

Continuation of English
Section on Page 3

The Sidewalks of Cleveland

By Mickey Cesen

As nonchalantly as one may do so without anyone questioning the firelight in my hazel orbs, I dropped into the nearest seat in the beautifully upholstered office and waited for the instructor of the defense test to put in his appearance. Finally after counting almost all the beads of perspiration upon my brow, his visage appeared in the doorway and beckoned me to enter his business domain. A minute after I again sat down an eight page booklet was handed me and I began. This looked like a pushover! But I was just warming up and three out of fifty done when he silently said, "Go on to the next page." Hm-m-m-m, it kinda aggravated me but who was I to say something? Then I had to put words opposite one another, you know—cat, dog, but when I got to ham I became a trifle puzzled until I figured it out—it was eggs. We had a lot of figures on the following page. I can't understand why but those silly numbers kept getting all balled up with one another, and who was I to interfere? So I just let them go. Ten minutes later when I walked out of the building I had the strangest feeling that I was going to be rejected. What do you think?... Here's a few questions this department would like to get answered. Wonder why Maestro Mickey Ryance changed his mind so flabbergastedly about blondes? (P. S.) Would like the use of my bodyguard, Ryance?... Who is the fellow that calls Warbler Rita Debelak, "my little butter-ball"?... Who is the he-man that has finally captured Emma Gerl's heart? name appears to be J... how would I look around asking every Tom and Harry if his name... The girl that snipped of her cherished hair to a friend that enlisted army undoubtedly had reading "Rape of the L... I wouldn't have believed hadn't seen it with my eyes. Did you know that Azman Jr., chews (ugh!). He does so only the girls aren't present... New Year's Eve was with ten couples at a party at the Drenik's residence. What wonderful hosts and generous hospitality played!... The army forth some of their boys the two holidays in the of Pvt. Ed Cinkole, Pvt. Sesek, Pvt. Bill Scheide Max Batis, Pvt. Stanbelak. From Camp Cospiad P. F. C. Ed Azman Tony (sorry on the last and Sgt. Don Seely accidentally, announced gagement to Ruth Fier his departure for camp last Sunday... Much said about Mrs. Antoinette's voice and personal having heard her voice of radio and at concerts, I agreed. But when I actually the pleasure of meeting person last Saturday in the adjectives I have during my newspaper could not wholly bestow praise and acclaim she for her likable person really true artist!

War in Yugoslavia

(Continuation)

Slovenia was divided between the Germans and the Italians. Many thousands, perhaps hundreds of thousands, of Slovenes have been uprooted from the soil which they have tilled for fifteen hundred years and shipped to Serbia in wholesale lots. Their property has been taken away from them and given to the exponents of Nazi culture. Nor have the Germans provided them with any means of earning a livelihood. Their churches and cloisters have been desecrated; their priests tortured and killed. The hearts of the devout Roman-Catholic Slovenes are full of bitter, undying hatred against their oppressors. No one knows how many Slovenes may have joined the forces in the mountain fastnesses of Serbia and Montenegro.

Montenegro remains unconquered. The Italians have not yet been able to find a candidate for the Montenegrin throne. There were no Quislings to be bought in Montenegro; there was no fifth column. The Italian administrators were killed; the Italian troops decimated. In a short while, only Cetinje, the capital, remained in Italian hands. This was the work of the chetniks.

Part of Serbia was given to the Bulgars; the rest became a German-administered province. After the surrender of the Yugoslav army, most of the Nazi legions were transferred to the Russian front, but strong German garrisons were left in towns and cities to guard the lines of communication and transportation. These garrisons have been subjected almost daily to attack; railroad lines and telephone and telegraph

Red Jackets Announce Dance

On Friday, January 23, the Maccabees Cleveland Red Jackets are sponsoring "Hop" at the Slovene Auditorium, 6417 St. Clair Ave. Music will be furnished by Johnny Pecon and his Orchestra. Admission will be 35c.

BUKOVN

Photographic Studio

722 EAST 185th ST.

Kenmore 1166

Beros Studio

For Fine Photographs

6116 ST. CLAIR

New and Modern

EN 0670

for an Appointment

DANCE

held by

CLEVELAND ATHLETIC
LEAGUE, S. N. P. J.

SATURDAY, JANUARY 10, 1942

at Slov. Home, Holmes

Music by JOHNNY PECON

Admission 35c 8 till